

od kmeta krvavo pripravljeni denar devlje. To je za nas že velika korist. Slava našim značajnim kmetom! Kakor tokrat, stojte za svoje pravice tudi pri bodočih volitvah v državni zbor.

Od sv. Jerneja pri Ločah. (Žalostne srenjske razmere.) Kakor po drugod se nahaja tudi pri nas, posebno v okolici: Stanosko, Stari log in Dolgi vrh, Laporske in Poličanske županije mnogo potepuhov in tatov, koji delajo, da je grôza in strah!

Kjer koli zapazijo shrambo mesa, žita ali vina, posebno denarjev, pazijo tako dolgo, da jim v kremplje pride; in ako ne morejo na tihem v shrambo priti in krasti, pridejo posiloma v izbe, in oropajo, kar jim je po godu; kdor se pa ustavlja, je mrtev, kakor nam žalostna prigodba iz Sladke gore priča.

Kaj pomaga oškodovanemu kmetu, ako ima koga na sumu, da ga je okradel? Gre s sosedi in srenjskim predstojnikom in tudi z ljudobrani na preiskavo, pa zastonj; kajti ovi, ki zna krasti, zna tudi dobro skrivati, potem mu še pa večo nesrečo zažuga s požigom ali pa umorom!

Če pa tudi tisti na svetlo pride in je previzan, da je ukradel, nima vender oškodovani kmet ali gospod ničesar druga za to, kakor pote in stroške. Tat je potem na kakke mesece obsojen v zapor, ondi jih pa pride od vsih krajev še več vkup, kder se pitajo, kakor prešički v hlevu, ter se spoznajo in izuriijo, da so potem ročniši tatje nego prej. Kdo je tega kriv, kakor ravno premila postava zoper tatvino.

Kdo bo na kmetih gospodaril, kdo županoval, ako se ne bo ova postava poostrila, in izvrševala? Kmeti bomo morali vsak svoj oddelek vojakov pri hiši imeti, da bi nas po noči in po dne varovali; če bi jih le ob čem rediti imeli! Lansko leto pride zarano zjutrej, ko sem še v postelji bil, gojzdni oglednik tukajšnjega grajšaka g. L. P. naznanivši mi, da moram iti na preiskavo, kajti sta gospodu dva kupa smrekove skorje v gojzdu ukradena, ter da že ve, kde da se bo najdla. Velim mu iti po gospoda, naj tudi pride, da potem gremo na preiskavo vsi vkup; in res gremo šesteri k naznanjeni hiši, in najdemo tri tatove: gospodarja in dva druga ravno pri delu, ko so skorjo tolkli, da bi jo potem v mestu prodali, in se dobro mastili zanjo.

Ti trije so bili potem sodnji izročeni, in ker so bili že večkrat zavolj prestopka tatvine kaznovani, je prišla reč k okrožni sodnji v Celje.

Ko smo bili k sodbi tudi mi štirje za priče poklicani, so tatovi svoj prestop tajili, in se nedolžne delali, pa se ve da zastonj. — Obsojeni so bili: prvi, posestnik, in doleten, na 7 mesecev težke ječe, in na platež odškodnine, dva druga pa, ker nimata premoženja in sta maloletna, eden na tri in eden na štiri mesece težke ječe. —

Ali kaj pomaga vse to? — Ko so nesrečneži svojo zasluženost kazni odslužili, so veliko hujši, nego prej; zažagali so nam, kjerkoli bodo kterega od nas čveterih dobili, mu bodo pluhe in jetra pogledali, in ga pri priči ubili! Bog nas varuj takih ljudi! (Konec prihodnjic.)

Za poduk in kratek čas.

Turki pri Radgoni.

(Konec.)

Kdo popiše zdaj radost zmagalcev kristjanov, kdo hvaležnost in veselje otete Radgone? Zares, ni ga bilo slavnjšega dne za naše praočete mimo tega! Vsi so se med sebo objemali, vsi hiteli junaku Arneštu roko poljubiti. Slovenci, Hrvatje in Nemci, vsi so se brate spoznali, drugi čestitali so družim k srečni zmagi! Velika bila je sicer njih zguba, blizo dva tisoč blagih tovarišev so pokopali častno, kakor se junakom spodobi. A desetkrat več je bilo pobitih Turčinov. Sovražnikov tabor, poln naplenjenega blaga in dragih zakladov, pride kristjanom v roke. Polovico plena razdeli vojvoda med hrabre vojake, polovico razpošlje cerkvam in samostanom, naj bi se ondi obrnilo Bogu v čast in zahvalo, kterega pomoč je dala zmago kristjanom in naj bi se molilo za duše vrlih možakov, ki so storili smrt za milo domovino.

Kakor brodnik na morju, otet strašne burje, oddehnila se je po tej slavni zmagi naša dežela. Ni ga bilo v njej konca ne kraja veselja, vzlasti pak v Radgoni, onega časa večidel slovenski. Neštevilna množina ljudstva je hitela v svete hiše Božje, a ni več klicala za pomoč, ni več iskala tolažbe, nego zadonelo je iz tisočih pobožnih src: „Te Deum!“ — Hvala in slava Bogu na višini! In svirala je godba, raznašali so zvonovi dalječ čez doline in gore veseli glas, da je rešena slovenska domovina krutega nasilnika! Tri dni slavila se je v mestu zmaga z raznimi vesellicami. Vse je bilo veselo najdražjih zakladov na zemlji, — svobode in miru!

Ti pa dragi rojak, ki čitaš o hudih stiskah in neumrljivih delih svojih prednikov, bodi njih vreden unuk! Že davno se ni bati več divjega Turka, mirno in prosto živiš na domači plodni zemlji; spominjaj se torej rad in hvaležno onih, ki so pretekla stoletja prelivali kri ne le za svojo, marveč tudi za tvojo svobodo in vero. Ako bi nam ne bili domovine krvoločnikov obranili, kaka bi bila dendenes naša osoda? — Oj zmisli na milijone bratov Slovencev na jugu, kteri niso tako srečni ko mi, ktere žuliže mnogo vekov železni jarem turške sužnosti; njih življenje je sama žalost, sila in revšina! Prosi in moli, naj pošlje mili Bog tudi njim skoro zlato uro rešitve in veselja!

Jak. Gomilšak.

Jaka: Povej mi, ljubi Tone, na čem se najlože liberalne in poštene, v katoliškem duhu pisane novine spoznajo?

Tone: Najlože na tem, kako da so ene in druge ob velikih praznikih kažejo. V katoliškem duhu pisane ti bodo n. pr. o veliki noči popisale visoki pomen veselega praznika, liberalne ti pa podajo popis o „pirhih!“

France: Kaj je to, da vlada iz gospodarskega sveta banke „Slovenije“ svoje služabnike jemlje?

Juri: Zato, ker drugih vzeti ne more.

Miško: Kaj je to? V enih novinah berem: „Ziemialkowski je imenovan za ministra brez portfelja;“ v drugih pa najdem: „Dr. Ziemialkowski je imenovan za ministra brez področja?“

Gregar: To ti je ravno tako, kakor je bilo v nekem kloštru. Tuji pridejo v kloster in vprašajo nekega fratra: Kaj si pa ti? Kuhar? Vrtnar? Žnidar? — „O ne“ — pravi, — „le tako sim, da nas je več!“

Politični ogled.

Avstrijske dežele. 24. apr. je bil državni zbor s prestolnim nagovorom sklenjen. Po ustavnih navadi izdeluje takošne nagovore vlada ali minister, pri nas zdaj dr. Unger; toraj se ni čuditi, da se v tacih nagovorih slava poje vladi, ki je ravno na krmilu, in pa stranki, iz ktere je vlada izbrana. Tako se ima soditi prestolni govor ter se ne sme nihče spodtikati nad tem, ako čuje stvari, ki se ne skladajo z njegovimi političnimi nagledi.

Mi se toraj dolgo mudili ne bomo pri tej stvari. V celem nagovoru ni besedice o Bogu, ali „blagoslovu iz nebes“, o katerem še vendar ustavaški deželni maršalik in opat Helfferstorfer rad govori. Minister Unger pričakuje vse od — volilne prenarredbe, češ, da bo po direktnih volitvah drž. zbor neodvisen, deželni zastopi pa tudi samostalni ostanejo. Vabi narode in stranke, da se naj v prihodnjem drž. zboru pogodijo, slednjič pusti vladarju izreči željo, (le samo „željo“, nobenega prepričanja ne) da bi volilna reforma Avstriji stalno srečo in blagoslov donesla. — Gledé Galicije se priznava, da dežela ni dosegla one samouprave, ktero zahtevajo njeni zaupniki, da je pa imenovanje gališkega ministra znamenje vedne skrbi za deželo. Nagovor hvali prenaradbo kazenskega prava kakor tudi to, da ima vlada oblast porotne sodbe začasno ustaviti; omenja in hvali poprave gledé višjih šol, vojaštva, gospodarskih in kupčijskih zadev; slednjič, da je drž. zbor uradnikom plače zboljšal in dvakrat skušal tudi „nižji duhovščini“ dohodke povišati. (Mnogi, kte-

rim se je iz političkih ozirov Stremayrjeva miloščina odrekla in neštevilni drugi, katerim se prav slaba godi, beračiti pa nočejo pri vladi, — vsi ti vedó, da se za nižjo duhovščino prav nič storilo ni.) Ob koncu je izrečeno veselje nad veliko razstavo, za ktero so okolišine prav ugodne, češ, „da mir v Evropi nič ne moti, da se Avstrija na vse strani veselo razvija.“ — Da bi se le!

Kakor se posebno v poljskih — nevladnih listih povdarja, je dr. Ziemialkowski največ zato za ministra brez posebnega področja imenovan, da vladi pomaga, v Galiciji zanesljivo stranko stvariti, ktera bi se v ustavaškem smislu rabiti dala. S to stranko hoče vlada na eni strani prekrizati namene poljskih federalistov, na drugi strani pa — Čehe osamiti. Vladi pa utegne vse to spodleteti, kajti novi minister „nima“ — kakor pravi v tej stvari natanko podučeni list „Vatld.“ — „med Poljaci nobenega političnega vpliva.“ — Največ mu je na ministerski stolec pomogel grof Andrassy, kateri dela že zdavno na to, da bi v Avstriji zvonec nosili trije narodi: nemški, magjarski in poljski. To bi bil trilizem namesto dvalizma. Mi pa trdno zaupamo, da pelje namenjeni trilizem k federalizmu, ako je Avstriji odsojeno, da se ohrani.

Ogerska delegacija je po praznikih svoje pelo precej začela naši ustavaški delegati so veliko kesneje delo v roke vzeli. Razložek med obojo delegacijo je tudi ta, da je ogerska varčnejša od naša. Prva je, kakor smo zadnjič že poročali, izredne stroške za vojaštvo znižala blizo za 3 milijone, avstrijska pa le za 2 in nekaj čez. Gledé rednih stroškov je tudi ogerska blizo za 1 milijon menj dovolila. Uzroki temu so različni: Magjari so s svojim državnim proračunom v veliki zadregi, toraj stiskajo, kjer morejo; naši ustavaki pa iščejo prijateljev navzgor, toraj so darežljivi.

Štajarskim Slovencem kličemo denes: Pozor! Nemčurji mariborski pod predsedstvom župana so imeli nedavno posvet s svojimi privrženci iz mest in trgov zastaviti volilne agitacije po slovenskeji strani. Mreže so razstavljene povsod; toraj je skrajni čas, da vsaj delavniši narodnjaki pokažejo, da nas ni volja, nemškimi liberalcem prepustiti ljudstva, kteremu še se niti ne sanja o groznih nevarnostih, ki ga čakajo, ako nemčurji pri volitvah zmagajo. Prihodnjič posvetimo te nevarnosti. Bratje, zdaj ni čas, da roke križem držimo!

Vnenje države. Pruska gospodarska zbornica je 25. apr. sprejela postavo, ktera kat. cerkev popolnem državi izdaje. Dosegel je to Bismark s plašenjem vselej pokornih „gospodov“, češ, da je država v nevarnosti, ako kat. duhovnikov ne strahuje!! Vojni minister Roon je pa še iz drugega štuka na plemenitaše streljal; dokazoval je namreč, da tudi kralj želi, naj bi se „cerkvene postave“ sklenile. To je gospodom sapo zaprlo in sklenili so osodepolno postavo, seveda komaj z